

Dynamický rast miezd naďalej nestačí na rast inflácie

❖ Ako sa zmenila jesenná predpoveď NBS od leta?

- Kľúčové zmeny sú v troch oblastiach:
  1. Inflácia klesá o čosi rýchlejšie, než sme očakávali a v budúcom roku by už mala klesnúť pod 6 percent.
  2. Ekonomika na budúci rok porastie citeľne pomalšie, než sme očakávali.
  3. Prepád reálnych príjmov sa v tomto roku nezastaví a na obrat si musíme počkať až do budúceho roku.

❖ Inflácia spomaľuje už pol roka, čo bude ďalej?

- Vrchol inflácie máme za sebou. V auguste sme sa konečne dočkali jednociferej inflácie.
- Po dlhšom čase a s určitým oneskorením dochádza k prenosu nižších nákladov aj do spotrebiteľských cien.
- Niektoré potraviny začali zlacňovať, celkovo však potravinová inflácia zostáva napriek klesajúcemu trendu naďalej vysoká.
- Ak sa potvrdia očakávania, tak by mohli potraviny začiatkom budúceho roku aj poklesnúť. Následne by ceny potravín mali rásť podobným tempom ako pred energetickou krízou.
- Čo sa týka regulovaných cien energií, tie zostávajú nezmenené oproti júnovej predikcii. Ceny plynu by sa mali zvýšiť približne o tretinu v budúcom roku a ďalších 20 % v roku 2025, čím by sme sa dorovnali s trhovými úrovňami.

❖ Kedy klesne inflácia na prijateľnú úroveň?

- Také jednoduché to nebude. Inflácia bude klesať postupne a pod úroveň 5 % sa dostaneme až o dva roky. Máme na mysli priemernú infláciu za celý rok.
- Tvrdohlavosť vysokej inflácie sa netýka len Slovenska, ale celej eurozóny. Stále prítomná zotrvačnosť aj naďalej bráni v dynamickejšom poklese inflácie.
- Celková inflácia teda bude odznievať postupne.
- V budúcom roku budú ťahať infláciu nahor najmä regulované ceny energií. Tie sa musia v určitom čase dotiahnuť na trhové ceny. Zvolnenie rastu cien možno očakávať až v druhej polovici roku 2025, kedy by sa rast cien mal priblížiť bližšie k 3 %.

❖ Majú sa ľudia pripraviť na horší ekonomický vývoj?

- Zhoršili sme odhad rastu ekonomiky v budúcom roku. Takže z tohto pohľadu áno.
- Oslabenie ekonomickej aktivity prichádza zo zahraničia a spomalenie očakávame aj v domácej ekonomike.
- Zásadné riziko ochladenia predstavuje najmä vývoj v Číne. Tá sa borí s viacerými problémami a nedarí sa jej naštartovať svoju ekonomiku po pandémie. Očakávame, že v najbližšom období nepriaznivý vývoj svetovej ekonomiky doľahne aj na našu ekonomiku.
- Okrem slabšieho dopytu po našich výrobkoch zo zahraničia aktuálne neočakávame rozšírenie produkčných kapacít v automobilovom priemysle v takom rozsahu, ako sme predpokladali v predchádzajúcich predpovediach.
- Zároveň na investície doľahne neistota a prísnejšia menová politika Európskej centrálnej banky. Tá je potrebná pre skrotenie inflácie a nastolenie cenovej rovnováhy.

❖ Zamestnanosť doteraz odolávala. Bude tomu tak aj naďalej?

- Áno, trh práce ostáva v dobrej kondícii a je stabilný. Firmy na Slovensku nepristúpili k prepúšťaniu a miera nezamestnanosti poklesla na historicky najnižšiu úroveň zaznamenanú pred pandémiou.
- Zamestnanosť by sa mala po prechodnej stagnácii pomaly zvyšovať.
- Problémom je, že sa nelepšie situácia s dostupnosťou pracovnej sily. Dnes je pomerne náročné nájsť kvalifikovanú pracovnú silu, a to následne vytvára prostredie pre dynamický rast miezd.
- Voľné pracovné miesta sa zatiaľ darí zapĺňať prílevom zahraničných pracovníkov.

❖ Mzdy rastú dynamicky, prečo sa reálny príjem nezvyšuje?

- Medziročná dynamika miezd sa síce zrýchlila, avšak zaostala za našimi očakávaniami. Preto sa zvýšenia kúpyschopnosti naše domácnosti zatiaľ nedočkali.
- Vývoj platov v súkromnom sektore bol v prvom polroku pomalší ako predpoklady. Vysoký rast dosahujú mzdy v stavebníctve a v činnostiach spojených s nehnuteľnosťami. Slabnutí dopyt a rýchle popandemické dobiehanie v predchádzajúcom období spôsobili, že mzdy v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb po dynamickom vývoji v predchádzajúcich štvrtrokoch prudko spomalili rast.
- Dobrou správou je, že prepád reálnej mzdy sa znižuje a v druhom polroku tohto roka by sa tento prepád mal zastaviť.
- V číslach to znamená pokles reálnej mzdy v tomto roku o 1,2 %. Na budúci rok by už malo ostať v peňaženkách viac a reálne príjmy domácností by sa mali zvýšiť o 2,3 %.

❖ Veľa sa spomína konsolidácia verejných financií. Máte ju zahrnutú v tejto prognóze?

- Táto prognóza nezahŕňa žiadne úsilie na ozdravenie verejných financií.

❖ V akom stave sú verejné financie? Naozaj potrebujeme rozmýšľať nad ozdravením?

- Rozmýšľať nebude stačiť. Budúca vláda sa bude musieť pustiť čo najskôr do tvrdej práce.
- Slovensko je už dnes zaradené medzi krajiny s vysokými rizikovými prirážkami v EÚ. Konsolidácia verejných financií je nevyhnutná na stabilizáciu verejného dlhu a udržanie dôvery investorov.
- Obávame sa, že zlepšovanie deficitov len na minimálnej úrovni požadovanej pravidlami Európskej komisie nebude postačovať. Cieľom by mala byť snaha dostať sa na cestu dlhodobej udržateľnosti, a to si bude vyžadovať vyššie konsolidačné úsilie.
- Dôležitými kritériami pri rozhodovaní o úsporných opatreniach by mali byť včasnosť a adresnosť. Včasné riešenia znížia náklady na financovanie v ďalších rokoch a minimalizujú obmedzenia budúceho ekonomického rastu. Zároveň, správne cielené konsolidačné opatrenia by mali minimalizovať vplyv na ohrozené skupiny obyvateľstva. Pri správne zvolenom mixe opatrení je to možné dosiahnuť.